

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af natriumdichromat som proceskemikalie i industriel produktion i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af stoffet natriumdichromat til industriel produktion af natriumchlorat samt til produktion af kaliumchlorat i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslaget giver virksomhederne Akzo-Nobel Pulp and Performance Chemicals AB, Akzo-Nobel Pulp and Performance Chemicals Oy og Akzo-Nobel Pulp and Performance Chemicals S.A.S med hjemsted i henholdsvis Sverige, Finland og Frankrig tilladelse til efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, fortsat at anvende stoffet i en periode på 12 år fra "solnedgangsdatoen" d. 21. september 2017. Forslaget er sat til skriftlig afstemning i REACH-komiteen med deadline for afgivelse af stemme den 11. oktober 2017. Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Sagen forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet, hvor der ikke findes alternativer tilgængeligt for ansøger før solnedgangsdatoen. Ansøgeren har desuden demonstreret, at de foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet, og den beregnede koncentration i arbejdsmiljøet er væsentligt lavere end Arbejdstilsynets vejledende grænseværdi. Regeringen kan derfor tilslutte sig Kommissionens forslag til godkendelse.

Baggrund

Kommissionen har den 7. september 2017 fremsendt forslag til gennemførelsesretsakt til skriftlig afstemning i REACH komiteen senest den 11. oktober 2017. Kommissionen vil herefter i henhold til REACH træffe en forvaltningsafgørelse vedrørende ansøgninger fra virksomheden Akzo Nobel pulp and Performance Chemicals AB om godkendelse til fortsat at anvende Natriumdichromat i EU.

Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslaget. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslaget ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslaget for en appelkomité inden for 1 måned eller at forelægge et revideret forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslaget i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslaget til gennemførelsesretsakten vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende en ansøgning fra virksomheden Akzo Nobel Pulp and Performance Chemicals om fortsat anvendelse af op til 10 tons natriumdichromat pr år på hver lokalitet i EU:

1. Til anvendelse som proceskemikalie til industriel produktion af natriumchlorat ved elektrolyse på 4 lokaliteter i EU. Natriumdichromat anvendes under elektrolysen til at begrænse mikroorganismer og udvikling af ilt, som PH-buffer og til korrosionsbeskyttelse.
2. Til anvendelse som proceskemikalie til industriel produktion af kaliumchlorat ved elektrolyse på en lokalitet i Sverige. Natriumdichromat anvendes her ligeledes til at begrænse mikroorganismer og udvikling af ilt, som PH-buffer og til korrosionsbeskyttelse.

Akzo Nobel Pulp and Performance Chemicals AB fremsendte den 13. november 2016 ansøgning om godkendelse af natriumdichromat til ovennævnte anvendelser. Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 9. december 2016 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen for begge anvendelser, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet. RAC anser dog at denne konklusion er baseret på et relativt lille datasæt. Der ses derfor et behov for et bredere og mere repræsentativt måleprogram. RAC vurderer endvidere, at eksponeringen muligvis ville kunne bringes yderligere ned.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. SEAC har desuden vurderet, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af de to anvendelser af stoffet.

Natriumdichromat anvendes i lukkede systemer, hvor der er en høj grad af genanvendelse. Stoffet tabes kun ifm. vedligehold, prøvetagning eller hvis der sker uheld. Processerne for de to ovennævnte anvendelser ligner hinanden, og RAC har valgt at bruge de samme eksponeringsberegninger for de to anvendelser.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, anbefaler Kommissionen, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 12 år fra solnedgangsdatoen frem til den 21. september 2029 for de beskrevne anvendelser under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgeren har beskrevet. Derudover skal ansøgerne i forbindelse med en evt. ny ansøgning om godkendelse fremsende yderligere repræsentative data for arbejdstagenes eksponering, som foreslået af RAC og SEAC. Data skal omfatte alle potentielt eksponerede arbejdstagere, på alle lokaliteter med henblik på at dokumentere, at risikohåndteringsforanstaltningerne stadig er effektive.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget til gennemførelsesretsakten er at udmønte EU forvaltningsbeføjelser i allerede gældende fællesskabsregulering, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til godkendelse er ikke relevant i forhold til dansk lovgivning, da den kun vedrører anvendelse uden for Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget den 22. – 26. september 2017. Der er modtaget høringssvar fra Det Økologiske Råd, som bl.a. anfører, at Det Økologiske Råd kan støtte godkendelsen af dichromatforbindelser i industrielle anlæg, som er lukkede, da det vurderes, at dette kun medfører begrænsede risici for miljø og sundhed.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemslande, som vil stemme for forslaget.

Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

I det konkrete tilfælde drejer det sig om anvendelse af stoffet som proceskemikalie i en årlig mængde på op til 10 tons, hvor det er dokumenteret, at der ikke findes alternativer for ansøgeren, som er økonomiske gennemførlige før solnedgangsdatoen. På baggrund af ansøgningen har Kemikalieagenturets risikovurderingskomité, RAC, konkluderet, at de beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige og effektive til begrænsning af risici for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet. Kemikalieagenturets socioøkonomiske komité, SEAC, har desuden konkluderet, at de socioøkonomiske fordele opvejer risici for arbejdstagere. SEAC har på baggrund af ansøgerens oplysninger om analyser og forskning vedrørende alternativer foreslået, at godkendelsen gives for en periode på 12 år samt at der stilles krav om at der, i forbindelse med en evt. ny ansøgning om godkendelse, skal fremsendes yderligere repræsentative data for arbejdstagenes eksponering. Dette har Kommissionen fulgt.

Regeringen kan tilslutte sig forslaget til gennemførelsesretsakt, idet der tages udgangspunkt i, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Den beregnede koncentration af Chrom (VI), som er den giftige komponent i natriumdichromat, i arbejdsmiljøet er væsentligt lavere (0,017 µg/m³) end Arbejdstilsynets vejledende grænseværdi for arbejdsmiljøet på 5 µg/m³. Regeringen kan derfor tilslutte sig forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.